

Socialutskottets betänkande 2025/26:SoU36

Bättre förutsättningar att sända ut statlig personal

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i bl.a. hälso- och sjukvårdslagen. I inkomstskattelagen införs en ändring som innebär att förmån av vaccination av medföljande familjemedlemmar vid tjänstgöring utomlands ska vara skattefri under förutsättning att vaccinationen betingas av utlandsvistelsen. Det införs vidare ändringar i hälso- och sjukvårdslagen och tandvårdslagen. Dessa ändringar innebär att personal som anställs av vissa statliga myndigheter för att direkt stationeras utomlands ska omfattas av regionernas ansvar att erbjuda en god hälso- och sjukvård samt tandvård, även om de inte anses bosatta i Sverige. Regionernas ansvar ska i dessa fall även omfatta medföljande familjemedlemmar.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Behandlade förslag

Proposition 2025/26:204 Bättre förutsättningar att sända ut statlig personal.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Regeringens lagförslag	5
Utskottets ställningstagande	6
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	7
Propositionen	7
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i tandvårdslagen (1985:125),
2. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229),
3. lag om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30),
4. lag om ändring i lagen (2026:214) om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:204 punkterna 1–4.

Stockholm den 7 maj 2026

På socialutskottets vägnar

Christian Carlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Christian Carlsson (KD), Noria Manouchi (M), Karin Sundin (S), Carita Boulwén (SD), Malin Höglund (M), Anna Vikström (S), Leonid Yurkovskiy (SD), Gustaf Lantz (S), Thomas Ragnarsson (M), Christofer Bergenblock (C), Mona Olin (SD), Nils Seye Larsen (MP), Christian Lindefjärd (SD), Agneta Nilsson (S), Dzenan Cisiija (S), Maj Karlsson (V) och Jakob Olofsgård (L).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2025/26:204 Bättre förutsättningar att sända ut statlig personal. Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Utskottets överväganden

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i inkomstskattelagen, hälso- och sjukvårdslagen och tandvårdslagen. Ändringarna innebär att förmån av vaccination av medföljande familjemedlemmar vid tjänstgöring utomlands ska vara skattefri om vaccinationen betingas av utomlandsvistelsen samt att personal som anställs av vissa statliga myndigheter för att direkt stationeras utomlands och deras familjemedlemmar ska omfattas av regionernas ansvar att erbjuda en god hälso- och sjukvård samt tandvård.

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen förbättringar av förutsättningarna att sända ut personal för tjänstgöring utomlands. Regeringen bedömer att förslagen kommer att förbättra kompetensförsörjningen för framför allt Regeringskansliet, Försvarmakten och Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida).

I inkomstskattelagen (1999:1229) föreslås en ändring som innebär att förmån av vaccination av medföljande familjemedlemmar vid tjänstgöring utomlands ska vara skattefri under förutsättning att vaccinationen betingas av utlandsvistelsen.

Vidare föreslår regeringen ändringar i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och tandvårdslagen (1985:125). Ändringarna innebär att personal som anställs av de ovannämnda statliga myndigheterna för att direkt stationeras utomlands (s.k. direktutsänd personal) ska omfattas av regionernas ansvar att erbjuda en god hälso- och sjukvård samt tandvård, även om de inte anses bosatta i Sverige. Personer som omfattas av lagen (2010:449) om Försvarmaktens personal vid internationella militära insatser ska dock inte omfattas av förslaget.

Den region där personen senast var bosatt ska ansvara för att erbjuda vården.

Regionernas ansvar att erbjuda vård till direktutsänd personal ska även omfatta medföljande familjemedlemmar till den direktutsända arbetstagaren.

Den nya personkrets som ska omfattas av regionernas skyldighet att erbjuda hälso- och sjukvård ska även omfattas av regionernas skyldighet att erbjuda vårdgaranti.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026. Ändringen i inkomstskattelagen ska tillämpas första gången på förmån av vaccination som tillhandahålls efter ikraftträdandet.

Utskottets ställningstagande

Det har inte väckts någon motion med anledning av propositionen. Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anförs i propositionen bör anta regeringens lagförslag.

BILAGA I

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2025/26:204 Bättre förutsättningar att sända ut statlig personal:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i tandvårdslagen (1985:125).
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2026:214) om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i tandvårdslagen (1985:125)

Härigenom föreskrivs att det i tandvårdslagen (1985:125) ska införas en ny paragraf, 5 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 b §

Regionen ska utöver det som följer av 5 och 5 a §§ erbjuda en god tandvård åt dem som, utan att vara bosatta i Sverige, är utsända av Regeringskansliet, Försvarmakten eller Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) för tjänstgöring utomlands.

Regionen ska även erbjuda en god tandvård åt medföljande familjemedlemmar till dem som avses i första stycket.

Vården ska erbjudas av den region där den utsände senast var bosatt.

Denna paragraf gäller inte utsänd personal som omfattas av lagen (2010:449) om Försvarmaktens personal vid internationella militära insatser.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

2 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 18 § inkomstskattelagen (1999:1229)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap. 18 §²

Förmån av hälso- och sjukvård ska inte tas upp om förmånen avser vård utomlands vid insjuknande i samband med tjänstgöring utomlands.

Följande förmåner ska inte heller tas upp

– läkemedel vid vård utomlands vid insjuknande i samband med tjänstgöring utomlands,

– företagshälsovård, förebyggande behandling eller rehabilitering,

– vaccination som betingas av tjänsten, *och*

– vaccination som betingas av tjänsten,
– vaccination av medföljande familjemedlemmar vid tjänstgöring utomlands, om vaccinationen betingas av utlandsvistelsen, och

– tandbehandling som har bedömts som nödvändig med hänsyn till tjänstens krav för Försvarsmaktens submarina eller flygande personal och för andra med i huvudsak liknande arbetsförhållanden.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

2. Lagen tillämpas första gången på förmån som tillhandahålls efter ikraftträdandet.

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

² Senaste lydelse 2018:523.

3 Förslag till lag om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)

Härigenom föreskrivs i fråga om hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) dels att 9 kap. 1 § ska ha följande lydelse, dels att det ska införas en ny paragraf, 8 kap. 2 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

2 a §

Regionen ska även erbjuda en god hälso- och sjukvård åt

1. den som, utan att vara bosatt i Sverige, är utsänd av Regeringskansliet, Försvarmakten eller Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) för tjänstgöring utomlands, och

2. den som är medföljande familjemedlem till en person som avses i 1.

Vården ska erbjudas av den region där den utsände senast var bosatt.

Denna paragraf gäller inte utsänd personal som omfattas av lagen (2010:449) om Försvarmaktens personal vid internationella militära insatser.

9 kap.

1 §¹

Regionen ska erbjuda vårdgaranti åt den som omfattas av regionens ansvar enligt 8 kap. 1 eller 2 §. Vårdgarantin ska innehålla en försäkran om att den enskilde inom viss tid får

1. kontakt med primärvården,
2. en medicinsk bedömning av läkare eller annan legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal inom primärvården,
3. besöka den specialiserade vården, och
4. planerad vård.

Regionen ska erbjuda vårdgaranti åt den som omfattas av regionens ansvar enligt 8 kap. 1, 2 eller 2 a §. Vårdgarantin ska innehålla en försäkran om att den enskilde inom viss tid får

¹ Senaste lydelse 2022:273.

Hos en sådan utförare som avses i 7 kap. 3 a § första stycket gäller vårdgarantin enligt första stycket 1 och 2 endast om den enskilde är listad hos utföraren.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (2026:214) om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 2 a § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) i stället för lydelsen enligt lagen (2026:214) om ändring i den lagen ska betecknas 8 kap. 2 b §.